

re-quiem

programmaboekje

2 & 3 november 2024

nov
2024

re-Quiem

KAMERKOOR VOCOZA
o.l.v. ROBERT VAN DER VINNE

PROGRAMMA

- **Herbert Howells (1892-1983)**
Requiem aeternam
- **Joseph Gabriel Rheinberger (1839-1901)**
Te decet hymnus
- **Frank Martin (1890-1974)**
Kyrie
- **Herbert Howells**
Requiem aeternam
- **Peter Cornelius (1824-1874)**
Absolve (vrouwenkoor)
- **Giovanni Matteo Asola (±1532-1609)**
Dies irae, dies illa (mannenkoor)
- **Jacobus Clemens non Papa (±1510 – ±1555)**
Domine Jesu Christe (kwartet)
- **Manuel Cardoso (1566-1650)**
Quam olim Abrahae
- **Luigi Antonio Sabbatini (1732-1809)**
Hostias et preces (vrouwenkoor)
- **Manuel Cardoso**
Quam olim Abrahae
Sanctus
- **Frank Martin**
Agnus Dei
- **Jean Richafort (±1480-±1547)**
Lux aeterna
- **Ildebrando Pizzetti (1880-1968)**
Libera me
- **Galina Grigorjeva (1962-)**
In paradisum

TOELICHTING

Ook Vocoza heeft in het verleden requiems en missen gezongen. We herinneren ons nog goed de uitvoering van het requiem van Duruflé in De Duif (met onder anderen ons oud-lid Ingeborg Bröcheler als soliste) en van de Mis voor dubbelkoor van Frank Martin. Maar nog nooit heeft Vocoza een volledig requiem gezongen volgens de traditionele katholieke liturgie. Eigenlijk doen we dat nu ook niet en toch ook weer meer dan wel. Want u hoort vandaag een compleet requiem in de traditionele vorm (dus mét het in de zestiger jaren van de vorige eeuw uit de liturgie geschrapte *Dies irae*), waarvan de verschillende elf delen zijn samengebracht uit missen en requiems van (ook) elf componisten. We bestrijken daarmee maar liefst zeven eeuwen (van Jean Richafort uit de 15e tot en met Galina Grigorjeva uit de 21e eeuw). Gregoriaans en barok worden gecombineerd met hedendaags. Van het *Requiem aeternam* van Herbert Howells via het *Dies irae* van Giovanni Asola naar het *Libera me* van Ildebrando Pizzetti. Vandaag zal blijken dat, hoe verschillend van karakter ook, deze delen tezamen een indrukwekkend geheel vormen. Het was voor ons in elk geval een reis vol verrassingen. Wij wensen u een mooi concert.

Het bestuur van Vocoza

Het requiem

Een requiem is een katholieke mis, opgedragen aan overledenen. De katholieke dodenmis is genoemd naar de openingswoorden: *Requiem aeternam dona eis, Domine* ('Geef hun de eeuwige rust, Heer'). Een requiem wordt officieel uitgevoerd bij begrafenissen en herdenkingen, en op Allerzielen (2 november) voor iedereen die gestorven is. Het requiem zoals wij dat kennen ontwikkelde zich pas vanaf ongeveer de tiende eeuw.

In de loop der tijden zijn zo'n 1600 dodenmissen geschreven. Het oudste bewaard gebleven requiem is dat van Johannes Ockeghem (1430-1495) en is waarschijnlijk geschreven rond 1480. Tot de beroemdste requiems worden de zettingen gerekend van o.a. Mozart, Berlioz, Verdi en Fauré. Onder de moderne voorbeelden zijn Benjamin Britten's *War Requiem* (1961) en Krzysztof Penderecki's *Pools requiem* (1980) wellicht het bekendst. Voor sommige componisten, zoals Maurice Duruflé, geldt dat hun reputatie als componist haast volledig steunt op hun requiem. Voltoid in 1947, behoren Duruflé's bladzijden tot de hoogtepunten van de twintigste-eeuwse koorliteratuur.

Traditioneel bestaat het requiem uit de volgende onderdelen:

- I. Introïtus: *Requiem aeternam* ('Geef hun eeuwige rust, O Heer')
- II. Kyrie ('Heer, ontferm U')
- III. Graduale: *Requiem aeternam* ('Geef hun eeuwige rust, O Heer')
- IV. Tractus: *Absolve* ('Bevrijd, Heer, de zielen')
- V. Sequentia: *Dies irae* ('Deze dag van toorn') met het Pie Jesu ('Goede Heer Jezus')
- VI. Offertorium: *Domine Jesu Christe* ('Heer Jezus Christus')
- VII. Sanctus ('Heilig, heilig, heilig) met het Hosanna en Benedictus ('Gezegend Hij die komt')
- VIII. Agnus Dei ('Lam Gods')
- IX. Communio: *Lux aeterna* ('Laat het eeuwig licht schijnen')
en volgen er na afloop van de mis nog twee gezangen:
- X. *In paradisum* ('Mogen de engelen u geleiden naar het paradijs') – bij het naar buiten dragen van de kist
- XI. *Libera me* ('Bevrijd mij van de dood') – bij het begraven

Het requiem dat Kamerkoor Vocoza uitvoert, is geen gewoon requiem maar kan beter een "requiem" genoemd worden. De samenstellende delen zijn namelijk geschreven door verschillende componisten. We hanteren bij de slotgezangen de volgorde zoals in het bekende requiem van Gabriel Fauré. Voor het *Introïtus* hebben we gekozen voor het *Requiem aeternam* van Herbert Howells, aangevuld met het *Te decet hymnus* van Joseph Rheinberger. Het *Kyrie* is van Frank Martin uit zijn *Mis voor dubbelkoor*, waarna Howells' tweede *Requiem aeternam* het Graduale vormt. Het vrouwenkoor neemt het Tractus voor zijn rekening met het *Absolve* van Peter Cornelius, waarna de mannen het stokje overnemen voor de Sequentia met het *Dies irae* van Matteo Asola (waarin de eenstemmige gregoriaanse gezangen worden afgewisseld door meerstemmige strofen). Daarna klinkt er een solistisch *Offertorium* van Clemens Non Papa, dat wordt gevolgd door het *Quam olim Abrahae* van Manuel Cardoso. Dat laatste vormt daarna ook de afsluiting van het Offertorium na het door de vrouwen gezongen *Hostias et preces* van Luigi Sabbatini. Voor het *Sanctus* (inclusief het *Benedictus*) viel de keuze wederom op Manuel Cardoso. Frank Martins *Agnus Dei* is dan de opmaat naar het *Communio* (in ons requiem is dat van Jean Richafort), waarmee de mis wordt beëindigd. Wij sluiten af met het *Libera me* van Ildebrando Pizetti en het *In paradisum* van Galina Grigorjeva.

Herbert Howells

Herbert Norman Howells (1892-1983) was een Engels componist, organist en muziekleraar. Hij werd geboren in Lydney, vlakbij Gloucester, en was de jongste van een groot gezin. Hij kende een gelukkige jeugd en groeide op in de nabijheid van de heuvels van de Cotswold Country, die hem blijvend zouden inspireren. Zijn vader was, naast zijn beroepsactiviteiten, ook dikwijls actief als organist in de kerk van Lydney. Herbert zelf bleek reeds vroeg over veelbelovend muzikaal talent te beschikken. Hij werd al gauw vaste assistent-organist in zijn parochiekerk waar hij als kind ook koorknaap was geweest.

Vanaf 1912 studeerde hij in Londen: muziekgeschiedenis bij Hubert Parry, compositie bij C.V. Stanford, harmonie en contrapunt bij C. Wood, orgel bij Sir Walter Parratt en koortechnieken bij Sir Walford Davies. Toen hij in 1932 zijn dodenmis begon te componeren, nam hij als basis Walford Davies' *A Short Requiem of 1915*, geschreven ter nagedachtenis van de gesneuvelde soldaten uit WOI. De dood van al die jongemannen had hem sterk aangegrepen. Voor Howells was het dan ook van groot belang teksten te gebruiken waarmee hij het oneindige en onsterfelijke tot uitdrukking kon brengen. Hij koos daarvoor niet de liturgische tekst van het Latijnse requiem, maar maakte – naar analogie met Johannes Brahms' *Ein Deutsches Requiem* – een eigen selectie uit verschillende religieuze teksten.

Joseph Rheinberger

Joseph Gabriel Rheinberger was een uit Liechtenstein afkomstige Beierse muziektheoreticus, muziekpedagoog en componist. Hij volgde zijn muziekopleiding in München, waar hij onder andere onderwijs volgde bij Franz Lachner. Gedurende de vijftiger jaren van de negentiende eeuw verdiende hij in die stad zijn levensonderhoud door het orgelspel. Rheinberger schreef meer dan tweehonderd werken voor koor, orkest en solisten. Het *Te decet hymnus* waarmee ons Introïtus wordt afgesloten is opgenomen in zijn *Requiem in E*, opus 84.

Frank Martin

Zo'n veertig jaar lag de a capella *Mis voor dubbelkoor* (1922-1926) in een lade bij Martin thuis. Hij nam de compositie in 1946 mee tijdens zijn emigratie vanuit Zwitserland naar Nederland, maar haalde het manuscript pas in 1963 op verzoek van een Hamburgse koordirigent - Franz Brunnert - tevoorschijn. Deze zag direct de schoonheid van het stuk.

De reden voor zijn terughoudendheid rondom de compositie? Martin vond het een zaak tussen God en hem, iets persoonlijks, niks om met de wereld te delen. Gelukkig liet hij de compositie uiteindelijk uitbrengen met als toelichting: "Laten we hopen dat er nog steeds de overtuiging, de jeugd en iets van schoonheid te vinden is in deze bijna een halve eeuw oude mis".

Hoewel Martins *Mis* geen gregoriaans bevat, is de invloed ervan duidelijk hoorbaar in de kronkelende melodie van de alten, aan het begin van het *Kyrie*. Melodieën, veelal antifonaal oftewel dubbelkorig gezongen, vloeien in en uit elkaar in een stromende reeks gebeden. In het later in het re-quiem opgenomen *Agnus Dei* worden de twee koren in essentie als twee verschillende entiteiten behandeld. Het tweede koor houdt een vast ritme aan terwijl het

eerste koor, unisono, terugkeert naar het vrije, vloeiende, quasi-gregoriaanse idioom van het *Kyrie*. Pas bij de laatste aanroeping van vrede komen beide koren weer samen.

Peter Cornelius

Voor Peter Cornelius was een loopbaan als acteur gepland, alhoewel de hele familie veel muziek thuis maakte. Hij kreeg eerste lessen voor zang en instrumenten bij Josef Panny en Heinrich Esser. Toen hij 16 jaar was, speelde hij viool in het orkest van het theater van Mainz. Met zijn opera *Der Barbier von Bagdad* heeft hij muziekgeschiedenis gemaakt. Maar zijn oeuvre is omvangrijker, alhoewel niet al te groot. Vooral met de liederen en koorwerken heeft hij zich als componist geprofileerd, waarbij hij zijn dubbeltalent als musicus en dichter inzette. Ofschoon oorspronkelijk gecomponeerd voor mannenkoor (TTBB), wordt het *Absolve* in ons re-quiem door de vrouwen gezongen.

Giovanni Matteo Asola

Giovanni Matteo Asola werd geboren in Verona en ging in 1546 studeren in Alga in de congregatie van seculiere kanunniken. Tijdens zijn verblijf in Verona studeerde hij hoogstwaarschijnlijk bij Vincenzo Ruffo. In 1569 werd hij seculier parochiepriester en in 1577 werd hij "maestro di cappella" aan de kathedraal van Treviso. In 1578 ging hij echter naar de kathedraal van Vicenza om daar een gelijkwaardige baan te aanvaarden, tegen een beter salaris en met meer muzikale mogelijkheden. Hij bleef daar evenwel slechts vier jaar en ging in 1582 naar Venetië, dat het centrum van activiteit in Noord-Italië was voor religieuze muziek. Met uitzondering van een korte terugkeer naar Verona rond 1590-1591, bleef hij tot aan zijn dood in Venetië, waar hij werkte in de kerk van San Severo, als een van de vier kapelaans.

In ons re-quiem wordt van Asola het *Dies irae, dies illa* gezongen, uit zijn *Missa pro defunctis*. Over het *Dies irae* - het langste tekstdeel van de requiemmis - is het meeste gediscussieerd door de eeuwen heen. 'Dood en natuur zullen verstomd staan...': de teloorgang van de natuur en de individuele verantwoordelijkheid waarop iedereen met bazuingeschal wordt afgerekend op de Dag des Oordeels staan woordelijk in het *Dies irae*. Componisten als Mozart, Verdi en Berlioz bijvoorbeeld maakten dit deel tot het dramatische hoogtepunt van hun iconische requiems. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) zorgde voor aanzienlijke wijzigingen in de begrafenisliturgie. Het schrappen van het volledige *Dies irae* was de meest radicale. Niettegenstaande dat besluit maakt het *Dies irae* in zijn (vrijwel) volle omvang deel uit van ons re-quiem.

Jacobus Clemens non Papa

Jacobus Clemens non Papa was een renaissancecomponist uit de vroege Nederlanden. Hij leefde ruwweg van 1510 tot 1555 en was werkzaam in Brugge en Antwerpen. Als muzikant en zanger werd hij in 1544 benoemd aan de Donaaskerk in Brugge. Daarna vertrok hij naar Antwerpen om samen te werken met Tielman Susato, een van de eerste muziekdrukkers. Ook liet hij zijn composities bij Susato drukken en uitgeven, waaronder een requiem, 200 motetten, driestemmige psalmen en zijn inmiddels beroemde *Souterliedekens* (159 in totaal). Dit oeuvre maakt Clemens non Papa tot een van de belangrijkste en meest productieve componist van zijn generatie. In de jaren 50 van de 16e eeuw werkt hij als musicus aan het hof van Filips II.

Van Clemens non Papa zingen wij het Offertorium *Domine Jesu Christe* uit zijn intieme *Requiem*. Dit zal gezongen worden door een kwartet. Voor de laatste regels (*Quam olim Abrahae*) vallen we terug op Manuel Cardoso, over wie hieronder meer.

Luigi Antonio Sabbatini

Sabbatini was een bekende Italiaanse theoreticus, kerkelijk schrijver en componist; een Franciscaanse monnik. Hij werd geboren in Albane, nabij Rome, en was een leerling in contrapunt van Padre Martini in een Franciscaans klooster in Bologna en van Valloti, wiens theoretische systeem hij overnam en die hij opvolgde als kapelmeester van de kerk van St. Antonius in Padua. Hij publiceerde talrijke theoretische werken, waaronder een verhandeling over akkoorden, gepubliceerd in Venetië in 1799, en een andere - in twee delen - over de fuga, gepubliceerd in Venetië in 1801. De vrouwen zingen zijn *Hostias et preces*, waarna nogmaals het *Quam olim Abrahae* van Cardoso klinkt.

Manuel Cardoso

Om de teksten van het Offertorium te completeren heeft reeds twee keer het *Quam olim Abrahae* van de Portugese componist Manuel Cardoso geklonken. Cardoso was een leerling van Manuel Mendes. Vanaf 1580 werkte hij waarschijnlijk in de Vila Viçosa voor de zevende hertog van Bragança, Dom Theodosio II. In 1584 voltooide Manuel zijn opleiding aan het college van Évora en het volgende jaar trad hij toe tot het klooster van de Karmelieten in Lissabon, waar hij 62 jaar zou blijven. Hij genoot veel aanzien zowel vanwege zijn devotie als zijn muzikale talenten. In 1625 verscheen een eerste bundel met werken van zijn hand. Cardoso schrijft in een geheel eigen harmonisch idioom dat hij vloeiend in zijn polyfone stukken weet te vlechten. Uit Cardoso's *Missa pro defunctis* zijn het *Sanctus* en het *Benedictus* in ons re-quiem opgenomen.

Jean Richafort

Tot de populairste componisten uit de generatie na Josquin des Prez behoort ongetwijfeld de Zuid-Nederlander Jean Richafort (ca. 1480 - ca. 1550). In meer dan zeventig verzameldrukken en zo'n honderdzeventig handschriften uit de zestiende eeuw is werk van zijn hand – of aan hem toegeschreven werk – opgenomen. In een voorwoord tot een Parijse uitgave met Franse chansons uit 1560 vermeldt de dichter Pierre de Ronsard hem als leerling van Josquin des Prez. Het Communio *Lux aeterna* uit Richafort's *Requiem* vormt een waardige afsluiting van ons re-quiem. De opbouw beantwoordt volledig aan het gregoriaanse origineel: een responsorium dat, net als het offertorium, bestaat uit vier segmenten waarvan het tweede en vierde identiek zijn, zodat een overkoepelende tweeledigheid ontstaat. Binnen het zesstemmige contrapuntische weefsel zingen twee tenorpartijen een canon op de tekst en de (liturgische) melodie "Circumdederunt me", die ontleend is aan de eveneens tweestemmige canon in Josquins zesstemmige Franse chanson *Nymphes, nappés*.

Deze herhalingsstructuur, gecombineerd met het langzaam uitklinken van de muziek op een lang aangehouden toon in de superius en de tweede tenor verlenen het voorlopige slot van dit requiem een karakter van zowel berusting als van een ingehouden verdriet dat het tijdelijke en wereldse overstijgt.

Ildebrando Pizzetti

Pizzetti was bekend als hoogleraar in de muziek, als muziekjournalist, dirigent en als componist. Zijn muziekopleiding begon met pianolessen van zijn vader. Van 1895 tot 1901 studeerde Pizzetti muziektheorie aan het Conservatorium in Parma. Hier kreeg hij les van Giuseppe Tebaldini. In 1908 kreeg hij in Florence een aanstelling als compositieleraar aan het Conservatorio di Musica "Luigi Cherubini". In 1914 werd hij daar tevens directeur.

In 1924 werd hij aangesteld als directeur van het Conservatorio "Giuseppe Verdi" in Milaan. De volgende stap bracht Pizzetti naar Rome, waar hij in 1936 Ottorino Respighi opvolgde als hoogleraar compositie aan de toen zeer hooggewaardeerde Accademia Nazionale di Santa Cecilia. Pizzetti werkte er als hoogleraar van 1936 tot 1958.

Pizzetti's *Messa di Requiem* (waaruit wij het *Libera me* zingen) is van een opperste schoonheid en toont een volkomen vertrouwen in het genre. Er zijn veel parallellen tussen deze en Martins mis. Om te beginnen zijn het allebei a capella-werken, beide werden gecomponeerd in 1922 en beide vertegenwoordigen de enige uiting van hun respectieve componisten in liturgische muziek. Zoals Martin een diep toegewijde christen was, lijkt Pizzetti's benadering van het christelijk geloof nogal dubbelzinnig, maar er zit net zoveel spirituele intensiteit in dit werk als in Martins mis.

Pizzetti's *Libera me* is voor het grootste deel rusteloos en ritmisch onrustig. Maar ook is er het moment van pure magie met de woorden die fundamenteel zijn voor het hele werk: 'Requiem aeternam dona eis'.

Galina Grigorjeva

Galina Grigorjeva werd geboren op de Krim, studeerde aan het conservatorium van Odessa, studeerde in 1991 af aan het conservatorium van Sint-Petersburg in de klas van Juri Falik en voltooide onder toezicht van Lepo Sumera in 1998 haar masteropleiding aan de Muziekacademie van Estland, in welk land ze momenteel woont en werkt. Haar muzikale focus is vergelijkbaar met die in de werken van Arvo Pärt, maar de muzikale kleur wordt aan de werken gegeven door haar Slavische achtergrond.

Het *In paradisum* van Grigorjeva is geschreven als zelfstandig werk voor a-capellakoor. In Grigorjeva's *In paradisum* heerst - wellicht mede door het ontbreken van een vaste maatindeling - een majestueus en steeds steviger gevoel van eeuwige vrede.

Herbert Howells - *Requiem aeternam*

Requiem aeternam dona eis.
Et lux perpetua luceat eis.
Requiem aeternam dona eis, Domine.
.....

Geef hun de eeuwige rust,
en laat het eeuwige licht op hen schijnen.
Geef hun de eeuwige rust, Heer.
.....

Joseph Rheinberger - *Te decet hymnus*

.....
Te decet hymnus, Deus, in Sion, et tibi reddetur
votum in Ierusalem.
Exaudi orationem meam;
ad te omnis caro veniet.

.....
U komt een lofzang toe, O God op de Zion,
Een gelofte zal U betaald worden in Jeruzalem
Verhoor mijn gebed
Alle vlees zal voor U komen.

Requiem aeternam dona eis, Domine; et lux
perpetua luceat eis.

Heer, geef hun de eeuwige rust; en laat het
eeuwige licht op hen schijnen.

Frank Martin - *Kyrie*

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Heer, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Herbert Howells - *Requiem aeternam*

Requiem aeternam dona eis.
Et lux perpetua luceat eis.
Requiem aeternam dona eis, Domine.

Geef hun de eeuwige rust,
en laat het eeuwige licht op hen schijnen.
Geef hun de eeuwige rust, Heer.

Peter Cornelius - *Absolve*

Absolve, Domine,
animas omnium fidelium defunctorum
ab omni vinculo delictorum
et gratia tua illis succurrente
mereantur evadere iudicium ultionis.

Bevrijd, Heer, de zielen
van alle overleden gelovigen
van alle banden van zonden.
En mogen zij, met de hulp van Uw genade, ver-
dienen aan het oordeel der wraak te ontkomen.

Giovanni Matteo Asola - *Dies irae, dies illa*

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla,

Deze dag, deze dag van toorn,
zal de wereld in as verteren,

Teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus,
Quando iudex est venturus,
Cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulcra regionum,
Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
Cum resurget creatura,
Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur,
Unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet apparebit.
Nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?

Rex tremendae majestatis
qui salvandos salvas gratis
sale me, fons pietatis

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae:
Ne me perdas illa die.

Quaerens me, sedisti, lassus;
Redemisti crucem passus;
Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.

zoals voorspeld door David en Sibille.

Wat een beving zal er zijn
Wanneer de rechter komt
om alles streng te wegen!

De trompet, die zijn vreselijke geluid verspreidt
Over de graven van alle landen
Roept allen op voor de troon.

De dood en de natuur zullen verdoofd worden
Wanneer de mensheid opstaat
Om rekenschap af te leggen voor de rechter.

Het geschreven boek zal worden gebracht
Waarin alles is vervat
Waardoor de wereld zal worden geoordeeld

Wanneer de rechter zijn zetel inneemt
zal alles wat verborgen is verschijnen
Niets zal ongewroken blijven.

Wat zal ik, een ellendeling, dan zeggen?
Tot welke beschermers zal ik een beroep doen
Wanneer zelfs de rechtvaardige man nauwe-
lijks veilig is?
Koning van vreselijke majesteit
U redt vrijelijk degenen die het heil waardig
zijn. Red mij, die door medelijden is gevonden.

Onthoud, zachtmoedige Jezus
dat ik de reden ben voor Uw tijd op aarde,
werp mij op die dag niet uit

Op zoek naar mij, zonk U vermoeid neer,
U redde mij door het kruis te verdragen,
zo'n arbeid mag niet tevergeefs zijn.

Rechtvaardige rechter van wraak,
verleen het geschenk van vergeving
vóór de dag van afrekening.

Ingemisco tanquam reus,
Culpa rubet vultus meus;
Supplicanti parce, Deus.

Qui Mariam absolvisti,
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.

Lacrimosa dies illa,
Qua resurget ex favilla

Judicandus homo reus.
Huic ergo parce, Deus:

Pie Jesu Domine:
Dona eis requiem. Amen.

Ik kreun als een schuldige,
mijn gezicht bloost van schuld;
spaart de smekeling, o God.

Gij die Maria niet hebt vrijgesproken
en het gebed van de misdadiger niet hebt ge-
hoord hebt mij ook hoop gegeven.

Die dag is een dag van gewezen waarop de
schuldige mens uit de as zal herrijzen,

om geoordeeld te worden.
Spaar hen daarom, o God,

barmhartige Heer Jezus:
Geef hun rust. Amen.

Jacobus Clemens non Papa - Domine Jesu Christe

Domine Iesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium defunctorum
de poenis inferni et de profundo lacu:
libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum:
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam:
.....

O Heer Jezus Christus, Koning der heerlijkheid,
verlos de zielen van alle overleden gelovigen
van de pijnen van de hel en van de bodemloze
put: verlos hen uit de muil van de leeuw,
opdat de hel hen niet verzwelgt,
opdat zij niet in de duisternis vallen
maar laat de vaandeldrager, de heilige Michaël,
hen leiden in dat heilige licht:
.....

Manuel Cordoso - Quam olim Abrahae

.....
Quam olim Abrahae promisisti
et semine eius.

.....
zoals U ooit beloofd hebt aan Abraham
en aan zijn nageslacht.

Luigi Antonio Sabbatini - Hostias et preces

Hostias et preces tibi, Domine
laudis offerimus
tu suscipe pro animabus illis,

Heer, in lofzang bieden wij U aan
Offers en gebeden,
aanvaard ze namens hen

quarum hodie memoriam facimus.
Fac eas, Domine, de morte
transire ad vitam.
.....

die wij vandaag gedenken:
Heer, laat hen overgaan
van de dood naar het leven,
.....

Manuel Cordoso - *Quam olim Abrahae, Sanctus*

.....
Quam olim Abrahae promisisti
et semine eius.

Sanctus, sanctus, sanctus
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis!

Benedictus
qui venit in nomine Domine.
Hosanna in excelsis!

.....
zoals U ooit beloofd hebt aan Abraham
en aan zijn nageslacht.

Heilig, heilig, heilig
Heer God der heerscharen!
Hemel en aarde zijn vol van Uw glorie.
Hosanna in den hoge!

Gezegend
is hij die komt in de naam van de Heer.
Hosanna in den hoge!

Frank Martin - *Agnus Dei*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere
nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis
requiem.

Lam Gods, dat de zonden der wereld
wegneemt, ontferm U over ons
Lam Gods, dat de zonden der wereld
wegneemt, geef hun rust.

Jean Richafort - *Lux aeterna*

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.

Circumdederunt me.

Laat het eeuwige licht op hen schijnen, Heer,
met Uw heiligen voor eeuwig,
want Gij zijt barmhartig.

Zij omringden mij.

Ildebrando Pizzetti - *Libera me*

Libera me, Domine, de morte aeterna
in die illa tremenda
quando coeli movendi sunt et terra,

Verlos mij, Heer, van de eeuwige dood
op die vreselijke dag wanneer de hemelen en
de aarde zullen worden geschud en U

dum veneris judicare saeculum per ignem.

Tremens factus sum ego et timeo,
dum discussion venerit atque venture ira:
quando coeli movendi sunt et terra.

Dies illa, dies irae
calamitatis et miseriae
dies magna et amara valde
dum veneris judicare saeculum per ignem.

Galina Gregorjeva - *In paradisum*

In paradisum deducant angeli;
in tuo adventu suscipiant te martyrus
et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem.

Chorus angelorum te suscipiat
et cum Lazaro, quondam paupere,
aeternam habeas requiem.

zult komen om de wereld te oordelen door vuur.

Ik word bevangen door vrees en beven
totdat het proces nabij is en de toorn komt:
wanneer de hemelen en de aarde zullen wor-
den geschud.

Die dag, de dag van de toorn
onheil en ellende
een geweldige en zeer bittere dag
U zult komen om de wereld te oordelen door vuur.

Mogen de engelen U naar het paradijs leiden;
mogen de martelaren U bij Uw komst ontvan-
gen en U naar de heilige stad Jeruzalem leiden.

Moge het koor van engelen U ontvangen
en met Lazarus, ooit arm,
moge u eeuwige rust hebben.

Kamerkoor Vocoza zoekt nog
een hoge sopraan.

Interesse?
Stuur een mail naar info@vocoza.nl

Word donateur van Vocoza!

Kamerkoor Vocoza wil graag bijzondere concerten blijven geven. Concerten die opvallen door de eigenzinnige interpretaties van (soms overbekende) klassieke werken, of juist door programma's met minder bekend repertoire. Sommige van die concerten zijn relatief kostbaar omdat ze vrij uitgebreide instrumentale bezettingen of solistische bijdragen vereisen. Als u Vocoza wilt ondersteunen, dan kan dat door donateur van Vocoza te worden. Voor € 50 ontvangt u toegang voor 1 concert per jaar (voor 2 concerten als u jonger bent dan 35 jaar), een gereserveerde zitplaats en een drankje tijdens of na het concert. Meld u aan op info@vocoza.nl.

Kamerkoor Vocoza

Kamerkoor Vocoza bestaat uit 26 geschoolde amateurzangers, die samen een behoorlijk professioneel niveau weten te bereiken. Vocoza werd opgericht in 1980 door Paul Hameleers. In 1990 werd Ira Spaulding dirigent. Het koor stond van 2008 tot 2021 onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen. Het hoofdaccent lag op 20^e- en 21^e-eeuwse koormuziek uit Europa en de VS. Daarbij werd de lat steeds hoger gelegd. Zo zong het koor onder meer de *Mis voor dubbelkoor* van Frank Martin, het *Motet voor de kardinaal* van Daan Manneke en *Le vrai visage de la paix* van Rudolph Escher. Sinds eind 2021 staat Vocoza onder leiding van Robert van der Vinne.

Koorleden:

Sopranen: Carly Allard, Henny Brouwer, Marjo van den Doel, Kiki Faber, Cynthia Groesz, Henriette van Hoek, Emma van Opstal, Lianne Verhaar

Alten: Sanne Alberts, Anja Haga, Olga Hasenack, Alexandra Mientjes, Hilke Molenaar, Jo-Els van der Woude

Tenoren: Julien Assous, Joris Grimbergen, Yuri Konter, Friso Raemaekers, Maarten Streekstra, Joost Vlot

Bassen: Bram Bos, Marc Dupuis, Rob Kloppenburg, Sjoerd Kosterman, Bart van de Rotten, Berend de Vries

Dirigent: Robert van der Vinne

Robert van der Vinne (1968) studeerde koordirectie bij Barend Schuurman en solozang bij Margreet Honig. Hij behoort sinds 1993 tot de vaste bezetting van het Collegium Vocale Gent van Philippe Herreweghe. Daarnaast zingt en zong hij regelmatig bij het Nederlands Kamerkoor, de Nederlandse Bachvereniging, Cappella Amsterdam en het Groot Omroepkoor. Sinds een kleine tien jaar heeft hij het dirigeren weer opgepakt. Naast Vocoza dirigeert hij Kamerkoor Victoria Weesp, Cantarella Delft en het Oudemuziekkoor Bosch en Duin.

Historie

Een uitgebreid historisch overzicht vindt u op www.vocoza.nl/historie en facebook.com/vocoza. Enkele hoogtepunten:

- 2012: Het *Hollands Requiem* (het *Deutsches Requiem*) van Brahms in de hertaling van Jan Rot
- 2013: Vocoza is te zien en te horen in de film *Nummer veertien, home* van beeldend kunstenaar Guido van der Werve. Die film won een Gouden Kalf.
- 2021: Vocoza werkt mee aan Guido van der Werves nieuwe film (nr 18).
- 2022: De *Jammerklachten* en *Liefdesliedjes* van Judith Herzberg staan centraal in het voorjaarsprogramma.

**De eerstvolgende concerten vinden plaats op
zaterdagavond 5 april 2025 in Amsterdam en
zondagmiddag 6 april 2025 in Abcoude.**

Informatie hierover volgt zo spoedig mogelijk.

Ons koor is aangesloten bij de te Voorschoten

Colofon

organisatie:	Henriette van Hoek
programmaboekje:	Maarten Streekstra
flyer:	Bram Bos, Marc Dupuis
website:	Bram Bos, Friso Raemaekers
omslagfoto, layout:	Marc Dupuis

dit programma is mede
mogelijk gemaakt door

AFK amsterdams
fonds voor de
kunst

